

Bárður svarar Dánjali Paula:

# Fingu tóm lyfti í tíggju ár

Ikki fyrr enn í nov-ember í fjør fekk Norrøna felagið at vita, at ætlanin at lata felagnum holi í Norðurlandahúsin-um fyri langari tíð síðani var slept.

— Endiliga fingi vit eitt greitt svar, tað kendist næstan sum ein lætti, skriv- ar Bárður Jákupsson, formaður í Norrøna felagnum, í svari sinum til Dánjal Paula Danielsen (Sosi- alurin 10. januar 1985).

Dánjal Pauli Danielsen vil vera við, at eg havi verið ov hvassorðaður — ja, beinleiðis óhoviskur, í sambandi við, at eg havi gjørt skyldu mína at tala Norrøna Felagsins sök, nú eitt Norðurlanda Hús varð bygt í Føroyum. At vera óhoviskur var ikki ætlanin. Málið er ikki nýtt, tað hevur havt sína longu gongd, og tað kann vera, at eg havi verið hvassorð- aður nú móti endanum. Tað kann vera neyðugt við hvørt. Í hesum føri hevur tað so fært við sær, at ein av føroysku lim- um í stjórnini á fyrsta sinni hevur svarað — sagt sína hugsan — í almenn- um blað. Heldur áttu vit at kunnað tosað um málið, meðan vit sótu í sama fundarhol.

Í lætti er sum kunn- ugt eitt Norðurlanda Hús — Norrøna Húsið. Har er skipað soleiðis fyri, at Norrøna Felagið hevur síni holi, og samstarv er millum leiðsluna í hús- inum og Norrøna Felagið. Partarnir supplera hvønn annan. Umframt er Norrøna Felagið umboðað í stjórnini fyri húsið. Mær vitandi hevur hendan samvinna riggað væl — til gleði og gagn fyri bæði stovn og felag, men sjálv- sagt fyrst av øllum til frama fyri norðrønt sam- starv — og tað var ju ætlanin.

Nú eitt líknandi hús er bygt í Føroyum — mun- andi stóri enn tað í Reykjavík — kunnu vit ásanna 1) at Norrøna Felagið í Føroyum hevur ikki fingið holi í húsinum, og 2) at Norrøna Felagið er ikki umboðað í stjórnini. Her er sostatt talan um eina broytta kós — óðrvisi

viðurskipti millum stovn og felag. Eftir minum tykki er tað rætt og rimi- ligt, at formaðurin felags- ins vegna ger vart við henda veruleika og ynskir at fáa greiðu á, hvør orsøkin er.

## Umboðanin

Latum okkum taka 2) fyrst: Umboðan felagsins í stjórnini fyri húsið. Dánjal P. Danielsen sigur í greinini í Sosialinum, at «formaðurin finst at, at felagið ikki hevur fingið lim valdan í stýrið». Hetta er nú ikki heilt beint — eg kann ikki beinleiðis finnast at, men á fundi við stjórnina ásannaði eg, at hesi viðurskipti vóru óðrvisi í Føroyum enn Ís- landi. Eg segði tyðiliga og greitt, at felagið legði ikki so stóran dent á just hesa umboðan, men eg vildi gera vart við, at bæði Norrøna Felagið og FNF (Foreningarna Nordens Forbund, ið er meginfelagið hjá norrønu feløg- unum) høvdu stóran áhuga fyri at frætta, hvør orsøkin var. Nakað sjónar- mið um hetta er ikki komið frá stjórnini — tað loyvi eg mær at átala. Jan Stjernsted, stjórnarfor- maður, greiddi mær frá eftir fundin, at orsøkin var, at í umbúnað var at broyta reglugerðina fyri norðurlendskar stovnar yvirhøvur (og teir eru fleiri enn hesi bæði húsin), so leiðis at allir limir skuldu vera stjórnarvaldir. Hann segði mær beinleiðis, at tá talan var um Norrøna Húsið í Reykjavík, var ætlanin, at umboðini fyri Norrøna Felagið og Há- skóla Íslands skuldu úr stjórnini. Tað er so ein grundgeving, og eg meti okkum hava fingið greiðu á tí spurninginum.

## Hólið

So er tað hin spurning- urin — um holi felagsins í Norðurlanda Húsinum. Longu tá ætlanirnar komu fram um húsið, gjørdi vit vart við ynskið um at fáa slikt holi. Tá arkitekturin var kosin, mintu vit hann á tað. Tá húsið var teknað, var fundur fyri innbød- um, m.a. nevndarlimum í Norrøna Felagnum, og fólk kundu koma við viðmerkingum. Vit spurdu sjálvsagt, hvar hólið hjá Norrøna Felagnum skuldi vera — og fingi tað ávist. Men tá húsið at enda stóð liðugt,

var einki holi til Norrøna Felagið.

Hetta kom okkum dátt við, tí vit høvdu aldri ivast í, at málið var greitt. Sum kunnugt tók tað sína tíð, til húsið var endaliga liðugt — sumt skuldi broytast og rættast. Tá gjørdi eg á fundi við stjórnina vart við, at hólið hjá felagnum var ikki til, og eg spurdi, um menn nú ivaðust í, um tað var rætt at hysa felagnum — ella hvør orsøkin var. Svárið, eg fekk frá tveimum av stjórnarlimum var, at einhvør loysn mátti finnast, so «felagið fekk sitt heim í húsinum», sum tað átti. Teir føroysku stjórn- arlimirnir segdu ikki eitt einasta orð. Tá eg greiddi nevndini í Norrøna Fel- agnum frá hesum fundi, samdust vit um, at ván- irnar vóru bjartar.

Men hvussu er og ikki. Nú er húsið endaliga liðugt, og holi er einki til Norrøna Felagið. Eg havi alsamt havt samband við formannin í stjórnini og tann nú fráfarna stjóran, Steen A. Cold, um hetta. Hesa seinastu tíðina hevur svarið verið, at tað var arkitekturin, ið hevði ábyrgdina — og at talan var um eitt mistak. Eg havi stóðugt fort fram, at eg dugdi ikki at skilja, at ein arkitektúr úr Trønd- heimi skuldu ráða fyri, hvørji viðurskipti skuldu vera millum Norðurlanda Húsið og Norrøna Felagið í Føroyum. Hetta mátti heldur vera ein spurn- ingur um goðan vilja.

## Umboðsráðs- fundurin

Nú koma vit umsiðir til tann umboðsráðsfundin 13.11.1984, ið óivað hevur gjørt, at Dánjal P. Danielsen skrivur, at «Bárður dugir ikki at málbera seg somiliga». Á hesum fundi greiddi stjórnarformaðurin frá, at nú var alt endaliga greitt við byg- gingini, og at eingir leysir endar vóru eftir. «Arki- tekturin lá fastur», og nú mátti vera sum var. Eg spurdi, hvi stjórnin hevði givið okkum hesar tólv vónir øll hesi 10 árin? Jan Stjernsted segði tað, sum eg haldi, at hann skuldi havt sagt fyri langari tíð síðan — at tað hevði verið ætlanin einaferð, at Norrøna Felagið skuldi hava eitt holi, men at tann ætlanin var langt síðani slept. Endiliga fingi vit eitt greitt svar — tað

kendist næstan sum ein lætti. Dánjal kann kalla meg óhoviskan, men eg dugi ikki at siggja, at hesin atburður hjá stjórn- ini mótvægis felagnum hoyrir nakrastaðni heima. Hann er óneyðugur — vit eru vaksin fólk. Hvi segði stjórnin ikki sum so: «Kæru vinir. Vit hava aðrar ætlanir við tí rúmi, sum er í húsinum, vit ætla ikki at seta holi av til Norrøna Felagið». Alla hesa tíð hevur tú verið steintigandi, Dánjal. Men nú tykist sum tú heldur tíðina vera komna — ikki at tosa við Norrøna Fel- agið, men at skriva grein í Sosialin um, hvussu óhov- iskur Bárður Jákupsson er.

Tað er ikki beint, sum tað stendur í yvirskriftini til greinina, at eg skal hava vist «ótrúligt ótak- semi». Eg eri, eins og fø- royngar flestir, sera takk- samur fyri hetta vakra og stórtingna hús — somu- leiðis fyri tann lut, Dánjal Pauli Danielsen eigur í, at tað gjørdist veruleiki.

## Innivistin

Dánjal minnir felagið á, at tað skal vera takksamt fyri, at tí stendur í boði at hava adressu í Norð- urlanda Húsinum, har post- urin kann koma, somu- leiðis, at fundir felagsins og onnur tiltøk kunnu fáa innivist. Vit eru takksom — eins og øll onnur, ið nýta húsið. Men so sigur tú, Dánjal: «Felagið hevur lykil til húsið og tilboð um at nýta skrivstovuholi húsis avísar tíðir, sum komast kann ásamt um». Jú, vit hava lykil — skulu jú inn um kvølið, tá lima- fundir verða hildnir í einum av holunum. So er tað tilboðið um at nýta skrivstovuholi. Tað kenni eg einki til. Sum formaður felagsins kann eg vátta, at einki tilboð er komið.

Men hetta var so ein møguleiki, vit kundu roynt. Lat meg slá fast, at felagið heldur ikki hesa loysn vera goða, og eg havi, sum nevnt, kent tað sum skyldu mína móti fel- agnum at arbeiða fyri einum holi berturav. Sum tú sjálvur sigur í greinini: «Umsitingardeildin til tæ- fau fólkini, ið starvast í húsinum, er trønglig og i- aðrar matar ikki serliga goð...» Vit hava tó ferð eftir ferð til fánýtis biðið fyrrverandi stjóran um, at hetta varð roynt. Eitt tilboð, ið kom umvegis um, at skrivari okkara skuldi sleppa at sita við

Med opførelsen af Nordens Hus institutionaliseres en væsentlig del af det arbejde, som hidtil havde hvilet på Foreningen Nordens frivillige indsats. Da planerne om huset omkring midten af 1970'erne viste sig at være realistiske, kom der nyt liv i Foreningen Norden på Færøerne. Baggrunden var forventningen om, at det frugtbare samarbejde mellem Nordens Hus og foreningen, som man havde set praktiseret på Island, bl.a. manifesteret i den afgørende detalje, at foreningen havde fået stillet lokaler til rådighed, også ville blive praktiseret på Færøerne. Disse forventninger har vist sig at være naive. Det mest håndgribelige og fatale udtryk for, at styrelsen for huset ikke ser nogen grund til et samarbejde, er, at den i projektet har undladt at indføre lokaler til foreningen. Vi står med en forening, som er beriget af ny medlems tilgang, især af unge, men den nuværende situation sætter skår i arbejds glæden og hæmmer inspirationen. I værste fald kan den føre til foreningens hensyngnen. Det kan Nord- disk Råd vel ikke være tjent med?

Bárður Jákupsson

Hetta er tað, Bárður Jákupsson skrivaði í «Vi i Norden» um Norrøna felagið og Norðurlandahúsið

diskin úti í hollini ávisan dag, er tað einasta, eg veit um — og tað kann als ikki nokta okkara tørv — tí- verri.

Vónandi fer áheitan okkara um at fáa í lag onkra neyðsemjuloysn einaferð at vera gingin á móti — tá kor og fortreytir hjá norðurlendskari sam- vinnu verða meira alkunn- ug her á landi.

Dánjal Pauli Danielsen sigur í grein síni, at felag okkara hevur «so lítið limatal», og tí dugir hann ikki at skilja, at tað kennir seg illa viðfarið.

## Samvinnan

Eg vóni, at Dánjal Pauli Danielsen eins og «flestu limir Norrøna Felagsins» ikki «kenna seg illa», men skilja, hvi eg kendi meg kroystan til — at enda — at risna á málinum, og — móti mini natúr, haldi eg sjálvur — sláa nevan í borðið. Eg haldi meg hava gjørt mína skyldu móti felagnum við framtíðini í huga, og eg haldi ikki at- finningina móti stjórnini fyri Norðurlanda Húsið í Føroyum í blaðnum «Vi i Norden», sum FNF, og harvið vit sjálv eisini, gevur út, vera ógrundað.

At enda hetta um viður- skiftini millum stovn og felag: Formannskapurin í Foreningarna Nordens Forbund hevur við føstum millumbilum fund við formannskapin í Norð- urlanda Ráðnum. Seinastu ferð, hetta hendi, í nov. 1983 í Mariehamn, nýtti presidiði fyri Norðurlanda Ráðið høvið til at leggja dent á, at samvinna millum ráðið og norrønu felögin er av allarstørsta týdningi í framtíðini, um vit skulu koma longri fram á vegin í norrønum samstarvi. Talan er um eina heila roð av itøkiligum málum, sum skulu loysast í samvinnu millum Norrønu Felögin og Norðurlanda Ráðið. Uttan mun til, um felag okkara er lítið ella stórt, nýðast vit at luttaka, um vit vilja tryggja, at ein føroysk rodd er við.